

58 - Las cabridòtas

(Marthe Carayon)

Ce conte semble également très courant bien que pour notre part nous n'en ayons recueilli que de rares versions. Remarquons dans son développement l'intervention malicieuse du renard qui indique au loup la façon de se faire amincir la langue par un menuisier.

Un còp i aviá una cabra vièlha qu'aviá fachas doas cabridòtas. Eran polidas. E las aviá mesas amont a la jaça del Pebre. E cada jorn partissiá ela. Anava manjar d'èrba e apèi anava faire un pauc de brost. E davant de partir ie fasiá las recomandacions. Ie disiá : "Ieu me'n vau. Tornarai aqueste seras mès vos cal agachar d'èstre bravas e de drobir pas a n'impòrta qual perquè tanplan seriá lo lop e vos manjariá. Ieu quand arribarai aqueste seras tustarai a la pòrta e vos dirai :

"Cabridòtas, cabridòtas ! Drobigètz me que vos pòrri de lacheta e de brosteta !" Alara me drobigètz."

- E ben mamà, e ben."

E allez la cabra passa la pòrta en ie diguent : "A n'aqueste seras ! Al reveire !"

Tan lèu que la cabra èra partida aquelas cabridòtas a sautar empr' aquís sus la taula, sus las cadièiras. Fasián de pets en l'aire juscas al plafond. E quand èran plan lassas se jasián e fasián un sòm. E lo ser quand la cabra arribava ie tustava a la pòrta. E ie fasiá :

"Cabridòtas, cabridòtas ! drobigètz me que vos pòrri de lacheta e de brosteta !"

A ! Sabes que fasián a la pus degordida, la prumièira que drobigètz la pòrta. E ie sautavan al còl e se despachavan de se penchar apèi a la somessa. E èran aquí que tetavan, que tetavan. Sabes que se regalavan e brandissián la coeta de tan que i aviá de lach. E après quand èran plan sadolas se jasián aquí al pè del fuòc, ambe la cabra. E racontava çò qu'aviá fach dins la jornada. E apèi fasián un sòm. E lo lendemain matin tornar parèl, tornavan tetar. E la cabra se n'anava. E totjorn ie disiá :

"Mesfisètz vos del lop, drobigètz pas !"

Las cabridòtas començavan de ie languir dins aquela jaça amont. Eran curiosas. Volián issajar de metre lo nas defòra mès agachavan pas que per la carrelhièira. Un seras entendèron qualqu'un que tustava a la pòrta.

"Tòc tòc !"

Diguèron : "Ten, mamà qu' arriba ? Mès arriba ben de bona ora aqueste seras ! O non te drobigètz pas perquè comprenèm qu'ès pas nòstra mamà. Deves èstre lo lop e nos manjariás. Te drobigètz pas, vai te'n ! vai te'n !"

Nòstre lop pardí vegèt que l'avián conegut. Insistèt pas e se n'anguèt. En camin, un pauc pus lènh, te trapa lo guèine que se rodava tanben empr' aquís. Ie fa

"D'ont venes coma aquò, Mèstre Lop ?

- O ! se sabiás ! Ai trapada una nisada de cabridòtas mès aquelas coquinas m'an conogut e m'an pas volgut drobir. M'an dich que parlavi tròp negre, que la seuna mamà parlava pas coma aquò.

- O ! Es pas difficile, ambe ta gròssa voès tu ! Mès te vòli ensenhar, i a un manusièr aquí, que es en tren de garlopas de fustas o de planchas. Ie te cal anar. Ie te cal dire que t'aminciga la lenga coma aquò parlaràs pus clar e te drobiran après.

- E ont es aquel manusièr ?

- O es aquí pas lènh. Ten vèni ambe ieu, ie te vau menar."

E allez, partisson totes dos cap a al chantièr del manusièr. Arriban aquí e ie dison : "Bonjorn, bonjorn ! Venèm vos demandar un servivi. Se porriètz pas nos fotre un còp de garlòpa aquí sus la lenga perquè trapi que l'ai tròp espessa. Pòdi pas parlar.

- O ! s'es pas qu'aquò, ten, met-la aquí sul banc. La t'aurai lèu afinada."

E nòstre lop t'estira la lenga sul banc del manusièr aquí e ie te fot quelques braves còps de garlopada. Paure monde, te'n tombava d'aqueles lambèus ! I fasiá mal è ! Mès disiá pas res perquè sabiá que auria apèi las cabridòtas. E allez partisson tornar.

"Mercí ! Al reveire" ie fa.

E se'n va cap a l'ostal de las cabridòtas, cap a la jaça. Quand sosquèt amont te tusta a la pòrta : "Tòc tòc ! Cabridòtas, cabridòtas, drobigètz-me que vos pòrri de lacheta e de brosteta !"

Aqueste còp las cabridòtas vegèron qu'èra a pus près l'ora que sa mamà arribava. E coma que parlava fin ba creguèron. Ie te drobiguèron la pòrta. Paure monde ! Quand vegèron lo lop qu'arribava sus la pòrta, se reculèron, s'amaguèron pertot empr' aquís, sabián pas ont se metre de tan qu'avián paur. Mès Mèstre Lop te tampa la pòrta e agèt lèu fach è, de las emponhar una après l'autra. Las te davalèt coma aquò. E après, èran aquí en penitènça dins lo ventre del lop, ie vesían pas res, entendían pas res. Dins aquel temps lo lop qu'èra plan sadol s'installa davant lo fuòc aquí ambe lo ventre plan espatat e la cabra s'amena. Vei la pòrta dobèrta :

"O ! diguèt, que se deu èsser passat aici ? I a quicòm de nou !"

Pardí quand vegèt que la pòrta èra dobèrta, que lo lop èra alà espatat davant lo fuòc diguèt : "O ! E ben compreni !"

Mès soguèt rusada. Tampèt la pòrta, lo lop posquèt pas partir. E te trapa lo margue de la balaja. Ie te'n fot un brave còp sul cap tan que dormissiá aquí. E tan qu'èra assomat trapa la gròssa cotelassa e ie te drobigètz lo ventre de fons en cima. E las cabridòtas sortiguèron. Sabes s'èran contentas de tornar veire sa mamà. Ie demandavan perdon, ie disián : "O ! mamà, avèm pecat mès ie tornarem pas !"

E après que faguèron ? Levèron la pèl del cuol sul cap, al lop coma a un lapin. E la metèron a secar amont sus la jaça del Pebre e cada jorn amont se seca aquela pèl. D'aquí que siaga seca, pèi n'ie'n faran un mantèl o una decanta de lèit.

E clic clac. Mon conte es acabat.